

Strategia Pomocy Społecznej powiatu kościerskiego

2003 - 2015

Kościerzyna
luty 2003 r.

WSTĘP

Do głównych zadań powiatu w zakresie pomocy społecznej należy rozwiązywanie problemów społecznych.

Na poziomie powiatu kościerskiego zadania z zakresu pomocy społecznej realizowane są przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie i osiem ośrodków pomocy społecznej. Zgodnie z wytycznymi ustawy o pomocy społecznej w celu właściwej realizacji zadań niezbędne jest opracowanie powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych.

Decentralizacja zadań, a jednocześnie ciągłe i głębokie przemiany transformacyjne ukazują jak koniecznym staje się holistyczne podejście do problemów społecznych oraz partnerskie współdziałanie całego środowiska i wszystkich instytucji, min. pomocy społecznej, oświaty, służby zdrowia, policji, urzędu pracy, kościoła, kuratorów, organizacji pozarządowych, by nieść skuteczną pomoc tym, którzy jej potrzebują.

Z założenia pomocą społeczną obejmuje się osoby i rodziny, które same nie są w stanie uporać się z trudną sytuacją życiową, w jakiej się znalazły. Pamiętać trzeba, że trudna sytuacja nie oznacza tylko niedostatku materialnego, ale również całe spektrum przyczyn składających się na niemożność w pełni samodzielnego uczestnictwa w życiu społecznym, pełnienia ról społecznych, zabezpieczenia podstawowych potrzeb życiowych, samodzielnej egzystencji.

Pełna diagnoza owych przyczyn złożyła się na sformułowanie problemów i stworzenie mapy potrzeb, a następnie opracowanie kierunkowych działań w postaci celów i wyznaczenia terminów ich realizacji z określeniem efektu końcowego w postaci wyników.

Przystępując do budowania powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych Centrum zaprosiło do współpracy przedstawicieli pomocy społecznej z wszystkich gmin powiatu, dyrektorów domów pomocy społecznej, władze samorządowe i organizacje pozarządowe, które tworzyły tzw. „zespół roboczy”.

Poszczególne etapy działań były przedstawione do konsultacji, w celu uzyskania dodatkowego materiału diagnostycznego, wyłonienia partnerów do współpracy w realizacji poszczególnych celów i dokonania ewentualnej korekty, w razie uzasadnionych propozycji istotnych zmian w zaprezentowanym materiale.

Strategia jest dokumentem o zasięgu powiatowym i stanowi dokument umożliwiający ubieganie się o środki pozabudżetowe wszystkim samorządom z terenu powiatu, chcącym w ramach prowadzonej lokalnie polityki w znaczący sposób wpłynąć na sytuację społeczną i umożliwić wszystkim mieszkańcom godne warunki życia i pełne uczestnictwo w życiu społecznym.

Bożena Ugowska
Dyrektor
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie

ZESPÓŁ

uczestniczący w opracowywaniu Strategii Pomocy Społecznej Powiatu Kościerskiego:

1. Jolanta Las - GOPS Dziemiany
2. Barbara Ciężka – GOPS Kościerzyna
3. Barbara Fedorowicz - GOPS Karsin
4. Barbara Okrój - GOPS Liniewo
5. Danuta Cybulska - GOPS Lipusz
6. Bogusława Klaman - GOPS Nowa Karczma
7. Elżbieta Hinc - GOPS Stara Kiszewa
8. Anna Kropidłowska - MOPS Kościerzyna
9. Anna Dittmer - PCPR Kościerzyna
10. Izabela Szyc - PCPR Kościerzyna
11. Bożena Ugowska - PCPR Kościerzyna
12. Krystyna Modrzejewska – DPS Cisewie
13. Elżbieta Świerk - DPS Stawiska
14. Anita Gałuszkiewicz - Wydział Zdrowia, Spraw Społecznych i Obywatelskich Starostwa Powiatowego
15. Michał Gurowski - Prezes Fundacji „Sprawni Inaczej”
16. Zbigniew Kucki - Przewodniczący Komisji Zdrowia i Polityki Społecznej Rady Powiatu Kościerskiego, Prezes Stowarzyszenia Osób Niepełnosprawnych Integracja „SONI”.

Pomocą merytoryczną i pracą konsultacyjną kierowały zaproszone do współpracy:

1. Bożena Kisiel – Pracownia Psychologiczna „Konstrukt”, Gdańsk
2. Zofia Żebrowska – Doradztwo Organizacyjne „Zmiana”, Kolbudy

WPROWADZENIE

INFORMACJE OGÓLNE

- Strategia Pomocy Społecznej powiatu kościerskiego obejmuje zbiór celów głównych i szczegółowych, które będą realizowane przez okres dwunastu lat.
- Podstawę budowanej strategii stanowi:
 1. przeprowadzona analiza sytuacji z użyciem podstawowych metod analizy strategicznej: Analizy SWOT oraz Analizy Zasobów, które pozwoliły ocenić mocne i słabe strony obecnego sposobu świadczenia pomocy społecznej w powiecie kościerskim oraz szanse i zagrożenia związane z usługami pomocowymi w przyszłości a także lokalne zasoby.
 2. wiedza i doświadczenie zespołu tworzącego Strategię (merytoryczna oraz dotycząca potrzeb i problemów środowiska).
- Autorami treści merytorycznej Strategii są osoby profesjonalnie zajmujące się świadczeniem pomocy społecznej: z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, ośrodków, placówek oraz pomocowych organizacji pozarządowych jak też przedstawiciele Wydziału Zdrowia, Spraw Społecznych i Obywatelskich Starostwa.
- W trakcie pracy zespołu tworzącego Strategię zorganizowano spotkanie robocze, na które zaproszono przedstawicieli wszystkich instytucji i organizacji powiatu kościerskiego. Podczas spotkania przedstawiono założenia Strategii i zebrano opinie i pomysły obecnych, a po spotkaniu przesłano uczestnikom cele Strategii do zaopiniowania. Przesłane opinie uwzględniono w ostatecznym kształcie Strategii.
- Rolą doradców zewnętrznych było prowadzenie procesu tworzenia Strategii przez zespół, proponowanie procedury diagnozy i generowania pomysłów rozwiązań, jak też nadanie Strategii ostatecznej formy. Przy tworzeniu Strategii wykorzystano elementy Ramy Logicznej – narzędzia używanego w konstruowaniu programów rozwoju („Podręcznik Metodologii Kierowania Cyklem Projektowym”, wyd. Komisja Wspólnot Europejskich, 1993).
- Strategia stworzona została z wykorzystaniem dwóch podejść:
 1. cele mające początek w zidentyfikowanych problemach - jako ich wygenerowane i wybrane rozwiązania,
 2. cele jako sposób realizacji wizji (w oparciu o wspólną pracę zespołu nad wizją Pomocy Społecznej w powiecie kościerskim w najbliższych 12 latach).
- W trakcie tworzenia Strategii uzyskano od konkretnych osób deklaracje wzięcia odpowiedzialności za monitorowanie sposobu realizacji celów.

Bożena Kisiel
Zofia Żebrowska

Misja:

Chcemy,
aby każdy mieszkaniec powiatu kościerskiego,
będący w trudnej sytuacji życiowej
wiedział, że ma możliwość uzyskania
skutecznej, opartej na poszanowaniu jego godności,
wszechstronnej pomocy,
w rozwiązaniu swoich problemów.

Strategia wynikająca z wizji :

Zbudowanie w powiecie kościerskim nowoczesnego
systemu kompetentnej pomocy społecznej, opartej
na potencjale tkwiącym w lokalnej społeczności.

Cele Strategii Pomocy Społecznej powiatu kościerskiego 2003 - 2015

Wartości i założenia

leżące u podstaw „Strategii Pomocy Społecznej
w powiecie kościerskim na lata 2003 – 2015.”

Osoby z zespołu pracującego nad stworzeniem Strategii rozpoczęły swą pracę od ustalenia zbioru wspólnych wartości i założeń.

Wartości te znalazły swe odbicie w misji, w której szacunek dla człowieka, poszanowanie jego godności i wartości określa postawę wobec osoby oczekującej pomocy – klienta organizacji świadczących pomoc.

Najważniejsze **wartości** leżące u podstaw Strategii to: *człowiek - jego dobro, zdrowie oraz godziwe warunki życiowe.*

Równie ważna jest *możliwość pracy.* W gronie najważniejszych wartości znajduje się *rodzina*, która bezpośrednio jest podmiotem dwóch głównych celów Strategii, a pośrednio prawie wszystkich innych celów.

Ponad połowa najważniejszych wartości wiąże się ze sposobem udzielania instytucjonalnej pomocy społecznej.

Za najważniejsze uznaje się: *korzystanie z zasobów własnych m.in. umiejętności, klientów pomocy społecznej, podmiotowość oraz udział osób mających problemy w ich rozwiązywaniu (zasada subsydiarności).*

Pomoc rozumiana jest jako proces, w którym rozwój osoby odbywa się m.in. przez edukację.

Główne **założenia strategii** wskazują na warunki skuteczności strategii oraz działań pomocy społecznej.

Należą do nich:

- konieczność posiadania diagnozy potrzeb środowiska w zakresie pomocy,
- konieczność posiadania diagnozy możliwości obecnego systemu pomocy,
- konieczność organizowania pracy pomocy społecznej wokół celów i zadań,
- dobra współpraca między instytucjami i organizacjami pomocy społecznej,
- zróżnicowanie oferty dla różnych grup klientów,
- konieczność posiadania systemu zarządzania informacjami.

Założeniem sprawdzającym stopień realizacji celów strategii pomocy społecznej jest, **zmniejszająca się w skali powiatu, liczba osób korzystających z pomocy instytucjonalnej.**

LISTA CELÓW GŁÓWNYCH STRATEGII

osoby zaangażowane i odpowiedzialne za monitorowanie celów

Cel główny 1

Stworzenie organizacyjnych podstaw nowoczesnego funkcjonowania pomocy społecznej w powiecie kościerskim.

Osoby zaangażowane i odpowiedzialne: Bożena Ugowska, Zbigniew Kucki

Cel główny 2

Stworzenie systemu pomocy osobom niepełnosprawnym.

Osoby zaangażowane i odpowiedzialne: Zbigniew Kucki, Barbara okrój, Elżbieta Świerk

Cel główny 3

Stworzenie systemu wsparcia społecznego osób bezrobotnych.

Osoby zaangażowane i odpowiedzialne: Bożena Ugowska

Cel główny 4

Stworzenie systemu pomocy osobom bezdomnym.

Osoby zaangażowane i odpowiedzialne: Krystyna Kropidłowska

Cel główny 5

Stworzenie systemu pomocy osobom starszym wiekiem.

Osoby zaangażowane i odpowiedzialne: Elżbieta Świerk, Danuta Cybulska, Barbara Fedorowicz, Jolanta Las

Cel główny 6

Stworzenie systemu instytucjonalnej pomocy dzieciom i młodzieży pozbawionym opieki własnych rodzin.

Osoby zaangażowane i odpowiedzialne: Izabela Szyc, Anna Dittmer

Cel główny 7

Stworzenie powiatowego programu działań profilaktycznych na rzecz rodzin zagrożonych patologią.

Osoby zaangażowane i odpowiedzialne: Barbara Ciężka, Anna Dittmer, Bogusława Klaman, Izabela Szyc

Cel główny 8

Stworzenie spójnego systemu udzielania pomocy osobom uzależnionym.

Osoby zaangażowane i odpowiedzialne: Bogusława Klaman, Anna Dittmer, Barbara Ciężka,

Cel główny 9

Stworzenie systemu udzielania pomocy osobom w sytuacjach kryzysowych.

Osoby zaangażowane i odpowiedzialne: Krystyna Kropidłowska

LISTA CELÓW GŁÓWNYCH I SZCZEGÓŁOWYCH STRATEGII POMOCY SPOŁECZNEJ W POWIECIE KOŚCIERSKIM

CELE GŁÓWNE	CELE SZCZEGÓŁOWE
<p><u>Cel główny 1</u> Stworzenie organizacyjnych podstaw nowoczesnego funkcjonowania pomocy społecznej w powiecie kościerskim.</p>	<p>Cel 1.1. Stworzenie systemu efektywnej współpracy osób, instytucji i organizacji zajmujących się pomocą społeczną w powiecie kościerskim.</p> <p>Cel 1.2. Doprowadzenie do pełnej komputeryzacji wszystkich ośrodków pomocy społecznej.</p> <p>Cel 1.3. Stworzenie w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie standardowego sposobu rozwiązywania problemów przez ośrodki pomocy społecznej</p> <p>Cel 1.4. Stworzenie systemu doskonalenia zawodowego pracowników pomocy społecznej w powiecie kościerskim.</p> <p>Cel 1.5. Stworzenie możliwości korzystania z doradztwa prawnego przez kadrę pomocy społecznej.</p> <p>Cel 1.6. Utworzenie w Starostwie wydziału kontaktów z Unią Europejską</p>

<p><u>Cel główny 2</u> Stworzenie systemu pomocy osobom niepełnosprawnym.</p>	<p>Cel 2.1. Zapewnienie osobom niepełnosprawnym dostępu do rehabilitacji.</p> <p>Cel 2.2. Stworzenie systemu specjalistycznej pomocy osobom w stanach terminalnych.</p> <p>Cel 2.3. Likwidacja barier funkcjonalnych w miejscach użyteczności publicznej w powiecie kościerskim.</p> <p>Cel 2.4. Ułatwienie osobom niepełnosprawnym dostępu do edukacji.</p> <p>Cel 2.5. Zapewnienie możliwości zatrudnienia osobom niepełnosprawnym.</p>
<p><u>Cel główny 3</u> Stworzenie systemu wsparcia społecznego osób bezrobotnych.</p>	
<p><u>Cel główny 4</u> Stworzenie systemu pomocy osobom bezdomnym.</p>	<p>Cel 4.1. Zapewnienie osobom bezdomnym podstawowego wyżywienia.</p> <p>Cel 4.2. Zapewnienie osobom bezdomnym miejsc stałego lub czasowego pobytu.</p> <p>Cel 4.3. Stworzenie systemu działań uruchamiających własny potencjał osób bezdomnych dla ich godnego i samodzielnego życia.</p>
<p><u>Cel główny 5</u> Stworzenie systemu pomocy osobom starszym wiekiem.</p>	<p>Cel 5.1. Zapewnienie odpowiednich warunków mieszkaniowych i opieki wszystkim mieszkańcom pow. kościerskiego w podeszłym wieku, którzy potrzebują pomocy.</p> <p>Cel 5.2. Stworzenie ludziom starszym w pow. kościerskim możliwości aktywnego uczestniczenia w życiu lokalnej społeczności.</p> <p>Cel 5.3. . Stworzenie ludziom starszym w pow. kościerskim możliwości łatwego korzystania ze specjalistycznych usług medycznych.</p>
<p><u>Cel główny 6</u> Stworzenie systemu instytucjonalnej pomocy dzieciom i młodzieży pozbawionym opieki własnych rodzin.</p>	
<p><u>Cel główny 7</u> Stworzenie powiatowego programu działań profilaktycznych na rzecz rodzin zagrożonych patologią.</p>	

<u>Cel główny 8</u> Stworzenie spójnego systemu udzielania pomocy osobom uzależnionym.	Cel 8.1. Opracowanie powiatowego programu działań profilaktycznych. Cel 8.2. Stworzenie nowych ośrodków i form instytucjonalnej pomocy osobom uzależnionym.
<u>Cel główny 9</u> Stworzenie systemu udzielania pomocy osobom w sytuacjach kryzysowych.	Cel 9.1. Stworzenie Wielospecjalistycznego Centrum Interwencji Kryzysowej

TABELA PLANOWANYCH TERMINÓW REALIZACJI CELÓW GŁÓWNYCH I SZCZEGÓŁOWYCH STRATEGII

	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.
<u>Cel główny 1</u> Stworzenie organizacyjnych podstaw nowoczesnego funkcjonowania pomocy społecznej w powiecie kościerskim.													
Cel 1.1.													
Cel 1.2.													
Cel 1.3.													
Cel 1.4.													
Cel 1.5.													
Cel 1.6.													
<u>Cel główny 2</u> Stworzenie systemu pomocy osobom niepełnosprawnym.													
Cel 2.1.													
Cel 2.2.													
Cel 2.3.													
Cel 2.4.													
Cel 2.5.													
<u>Cel główny 3</u> Stworzenie systemu wsparcia społecznego osobom bezrobotnym.													
<u>Cel główny 4</u> Stworzenie systemu pomocy osobom bezdomnym.													
Cel 4.1.													
Cel 4.2.													
Cel 4.3.													
<u>Cel główny 5</u> Stworzenie systemu pomocy osobom starszym wiekiem.													

Cel 5.1.													
Cel 5.2.													
Cel 5.3.													
Cel główny 6 Stworzenie systemu pomocy instytucjonalnej dzieciom i młodzieży pozbawionym opieki rodzinnej.													
Cel główny 7 Stworzenie powiatowego programu działań profilaktycznych na rzecz rodzin zagrożonych patologią.													
Cel główny 8 Stworzenie spójnego systemu udzielania pomocy osobom uzależnionym.													
Cel 8.1													
Cel 8.2.													
Cel główny 9 Stworzenie systemu udzielania pomocy osobom w sytuacjach kryzysowych.													

TABELA PLANOWANYCH ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA CELÓW GŁÓWNYCH

Strategii Pomocy Społecznej w powiecie kościerskim

źródła finansowania: <hr/> główne cele strategii:	finanse z budżetu rządu	finanse samorządowe gmina/powiat	źródła pomocy Unii Europejskiej	dotacje i granty	Sponsorzy	udział własny beneficjentów	PFRON	inne
Cel 1. Stworzenie organizacyjnych podstaw nowoczesnego funkcjonowania pomocy społecznej w powiecie kościerskim.		X	X					
Cel 2. Stworzenie systemu pomocy osobom niepełnosprawnym.	X	X	X		X	X	X	
Cel 3. Stworzenie systemu wsparcia społecznego osób bezrobotnych	X	X	X	X			X	X
Cel 4. Stworzenie systemu pomocy osobom bezdomnym.		X	X	X	X		X	X
Cel 5. Stworzenie systemu pomocy osobom starszym wiekiem.	X	X		X	X	X		X
Cel 6. Stworzenie systemu instytucjonalnej pomocy dzieciom i młodzieży pozbawionym opieki własnych rodzin.	X	X	X		X	X		X
Cel 7. Stworzenie powiatowego programu działań profilaktycznych na rzecz rodzin zagrożonych patologią.	X	X	X	X				X
Cel 8. Stworzenie spójnego systemu udzielania pomocy osobom uzależnionym.	X	X	X	X				X
Cel 9. Stworzenie systemu udzielania pomocy osobom w sytuacjach		X		X	X			X

**ORGANIZACJE POZARZĄDOWE
POWIATU KOŚCIERSKIEGO ZAANGAŻOWANE W CELE STRATEGII**

Nazwa organizacji	osoby reprezentujące	Adres/kontakt	Cel główny nr:
Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych Integracja „SONI”	prezes - Zbigniew Kucki	Kościerzyna, ul. Piechowskiego 36	2
Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym, Kolo w Kościerzynie	prezes Andrzej Zemło	Kościerzyna, ul. Szkolna 2	2
Polski Związek Niewidomych	Anna Grulkowska	Kościerzyna, ul. Świętojańska 5	2
Fundacja „Sprawni Inaczej”	prezes Michał Gurowski,	Kościerzyna, ul. Rynek 4	2, 7
Fundacja „Bezpieczni w Ruchu Drogowym”	Prezes Włodzimierz Roznerski	Kościerzyna, ul. Księży Zmartwychwstańców	2, 9
Gdańska Fundacja Dobroczynności	Elżbieta i Zbigniew Świerk	Stawiska, 83-431 Stary Bukowiec	5
Lipuskie Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych „Nadzieja”	prezes Ryszard Wojacek,	83-424 Lipusz	2
Fundacja „Burego Misia” im. B. Jańskiego dla Ludzi Upośledzonych Umysłowo i Fizycznie	prezes ks. Jakub Marchewicz,	Nowy Klincz – Wentfie 1	2, 6
Stowarzyszenie Kobiet Po Mastektomii „Amazonki” w Kościerzynie	prezes Ewa Andrzejewska	Kościerzyna, ul. Piechowskiego 36	2
Stowarzyszenie Osób Chorych na SM w Kościerzynie	prezes Jędrzej Hefta -	Kościerzyna, ul. Piechowskiego 36	2
Fundacja Aktywnej Rehabilitacji Koło w Kościerzynie	Instruktor Mirosław Młyński	Kościerzyna, ul. Piechowskiego 36	2
Związek Emerytów i Rencistów,	Kazimierz Szuta	Kościerzyna, ul. Skłodowskiej 30A	2, 5
Fundacja Misja Chrześcijańska „OAZA”	prezes Janusz Szulecki,	Kościerzyna, ul. Strzelecka 7	4
Polski Komitet Pomocy Społecznej		Kościerzyna, ul. Jeziorna 3,	4, 9
Fundacja „Rodzina Nadziei”	prezes – Grzegorz Foppke	Liniewko Kaszubskie 83-404 N. Karczma	6
Środowiskowy Dom Samopomocy „Jesteśmy dla Ciebie”	Kierownik Beata Brzezińska	Kościerzyna, ul. Stolarska 8	2, 7
Środowiskowy Dom w Lubieszynie,	Kierownik Żaneta Bielińska,	Liniewo	2, 7

DZIAŁANIA MONITORUJĄCE I WSPIERAJĄCE proces wdrażania strategii

Działania te prowadzone będą przez powołany uchwałą Zarządu Powiatu kościerskiego Zespół d.s. Monitorowania Strategii.

Do zadań Zespołu należy:

1. Prowadzenie badań oceniających efektywność działań wynikających ze Strategii.
2. Składanie regularnych raportów Radzie Powiatu z postępów w realizacji celów strategicznych.
3. Stałe przekazywanie, przez lokalne media, społeczności powiatu kościerskiego informacji o realizacji Strategii oraz działalności Zespołu.
4. Promowanie planów i programów działań zgodnych z przyjętą Strategią.
5. Udzielanie rekomendacji programom przedkładanym do zaopiniowania Zespołowi ds. Monitorowania Strategii.

KALENDARIUM
działań umożliwiających rozpoczęcie realizacji celów
Strategii Pomocy Społecznej w powiecie kościerskim
2003 - 2015

l.p.	działania:	termin:
1.	Przedłożenie projektu Strategii do dyskusji i zaopiniowania przez: <ul style="list-style-type: none"> • Zarząd Powiatu, • Komisje Rady Powiatu 	26 lutego 2003 r.
2.	Zebranie uwag, opinii i propozycji członków Zarządu Powiatu i poszczególnych Komisji.	12 marca 2003 r.
3.	Wprowadzenie ewentualnych zmian w Strategii po uwzględnieniu otrzymanych opinii. Ostateczna redakcja merytoryczna.	14 marca 2003 r.
4.	Przedstawienie Strategii do recenzji i zatwierdzenia przez Radę Powiatu.	Sesja Rady Powiatu w marcu br.
5.	Powołanie przez Zarząd Powiatu przy Centrum Pomocy Rodzinie Zespołu ds. Monitorowania Strategii i ustalenie jego składu (z włączeniem przedstawicieli organizacji pozarządowych), celów, zasad i sposobów jego funkcjonowania.	1 kwietnia 2003 r.
7.	Przekazanie dokumentu władzom gmin powiatu kościerskiego i organizacjom pozarządowym do wykorzystania w : <ul style="list-style-type: none"> • budowaniu własnych strategii, • przygotowywaniu programów pomocowych. 	3 kwietnia 2003 r.